

Súd: Okresný súd Nové Mesto nad Váhom
Spisová značka: 5P/49/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3520202496
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Pavlíková
ECLI: ECLI:SK:OSNM:2021:3520202496.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Nové Mesto nad Váhom sudkyňou JUDr. Zuzanou Pavlíkovou vo veci starostlivosti o maloletú D. P., nar. XX.XX.XXXX v konaní zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Mesto nad Váhom, dieťa rodičov matky: X. P., zomretej dňa XX.XX.XXXX a otca X. P., nar. XX.XX.XXXX, t.č. vo výkone trestu odňatia slobody v UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou o návrhu Y. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, na zverenie maloletej do náhradnej osobnej starostlivosti a zmenu poručníka, takto

rozhodol:

I. Rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 8P/25/2019-31 zo dňa 16.07.2019 sa mení tak, že mal. D. P., nar. XX.XX.XXXX sa u s t a n o v u j e poručníčka Y. Č., nar. XX.XX.XXXX, bytom G. XXX, ktorá je povinná zabezpečovať o maloletú osobnú starostlivosť, zastupovať ju, spravovať jej majetok a nakladať s ním v bežných veciach, inak len so schválením súdu a preberať finančné prostriedky, ktoré maloletej prináležia.

II. Poručníčka Y. Č. je p o v i n n á vždy k 31.03. a 30.09. kalendárneho roka predkladať súdu správy o nakladaní s majetkom mal. D. P., nar. XX.XX.XXXX.

III. Týmto sa r u š í náhradná osobná starostlivosť, do ktorej bola mal. D. zverená rozsudkom Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom, č.k. 9P/8/2019-107 zo dňa 06.09.2019.

IV. Týmto sa r u š í dohľad na výchovu mal. D., uložený uznesením Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/36/2020-49 zo dňa 11.08.2020.

V. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. D. sumou 40,- Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám poručníčky maloletej.

VI. Stretávanie otca s mal. D. sa n e u p r a v u j e .

VII. Týmto sa r u š í rozsudok Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/8/2019-107 zo dňa 06.09.2019

VIII. Týmto sa r u š í uznesenie Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom č.k. 9P/36/2020-49 zo dňa 11.08.2020.

IX. Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Navrhovateľka Y. Č. podala na tunajší súd návrh na zverenie mal. D., nar. XX.XX.XXXX do svojej náhradnej osobnej starostlivosti. Svoj návrh odôvodnila tým, o maloletú zabezpečuje starostlivosť od 04.06.2020, od smrti svojho otca C. Č., ktorý ju mal zverenú v náhradnej osobnej starostlivosti. Navrhovateľka s maloletou býva vo Viedni, kde má vlastné bývanie spolu so svojimi tromi maloletými deťmi. D. má dohodnuté dištančné vzdelávania na Strednej odbornej škole v Piešťanoch, vo Viedni navštevuje kurz nemčiny.

2. V priebehu konania súd začal konanie o zmenu poručníka maloletej D.. Navrhovateľka súhlasila s tým, aby bola ustanovená za nového poručníka s tým, že bude zákonnou zástupkyňou maloletej a zároveň bude o ňu zabezpečovať osobnú starostlivosť.

3. So zmenou poručníka súhlasil kolízny opatrovník aj doterajší poručník - Obec Čachtice.

4. Otec so zmenou poručníka nesúhlasil. Ako dôvod nesúhlasu uviedol, že podľa informácií, ktoré má od sestry maloletej C. T. nebýva maloletá u navrhovateľky, ale u svojho priateľa nejakého Albánca. Zároveň poukázal na to, že pre maloletú je navrhovateľka cudzou osobou. Navrhoval preto, aby poručníkom maloletej naďalej ostala obec Čachtice.

5. V predmetnej veci súd vykonal dokazovanie: výsluchom navrhovateľky, otca maloletej, samotnej maloletej, poručníka, oboznámením rodného listu maloletej, správy UPSVaR, správy zo školy, a oboznámením spisov tun. súdu 9P/36/2020, 9P/8/2018, a 8P/25/2019. Takto mal preukázaný nasledovný skutkový stav.

6. Maloletá D. je dieťaťom zosnulej matky X. P. a otca X. P.. Matka zomrela dňa XX.XX.XXXX. Otec sa t.č. nachádza vo výkone trestu odňatia slobody v UVTOS Hrnčiarovce nad Parnou. Bol právoplatne odsúdený rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 2T/34/2019-452 zo dňa 12.09.2019 na trest odňatia slobody v trvaní 7 rokov za zločin týrania blízkej a zverenej osoby, ktorého sa dopúšťal práve na mal. D.. Predpokladaný koniec výkonu trestu má 07.02.2026.

7. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 9P/8/2019-107 zo dňa 06.09.2019 bola maloletá D. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti C. S. S. Č.. Otcovi bola uložená povinnosť prispievať na výživu mal. D. sumou 40,- eur mesačne.

8. Rozsudkom tunajšieho súdu č.k. 8P/25/2019-31 zo dňa 16.07.2019 bol otcovi pozastavený výkon rodičovských práv a povinností vo vzťahu k mal. D.. Maloletej bol ustanovený poručník Obec Čachtice, ktorému bola uložená povinnosť zabezpečovať jej výchovu, zastupovať ju, spravovať jej majetok a nakladať s ním v bežných veciach ako aj preberať finančné prostriedky, ktoré maloletej prináležia. Súd zároveň v rozhodnutí zdefinoval rozsah majetku mal. D. a poručníkovi uložil povinnosť dva krát do roka predložiť správu o nakladaní s ním.

9. Uznesením tunajšieho súdu 9P/36/2020-49 zo dňa 11.08.2020 bolo nariadené neodkladné opatrenie ktorým bola mal. D. dočasne zverená do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Dôvodom bola skutočnosť, že po smrti C. Č., do ktorého náhradnej osobnej starostlivosti bola mal. D. zverená nedokázala jeho manželka S. Č. v dôsledku psychických problémov zabezpečovať starostlivosť o mal. D. a jej sestru R.. Maloletá D. sa tak od 04.06.2020 dostala do starostlivosti navrhovateľky, ktorá je dcérou zosnulého C. Č., pričom jej sestra R. je v starostlivosti ich plnoletej sestry C. T.. (konanie je vedené na tunajšom súde pod sp. zn 5P/50/2020) Nad výchovou mal. D. bol nariadený dohľad.

10. Navrhovateľka pri výsluchu uviedla, že pôvodne bola mal. D. aj so sestrou R. zverená do náhradnej osobnej starostlivosti jej otca a jeho manželky. Po otcovej smrti sa jeho manželka nebola schopná o deti postarať. Maloletú D. všetci považovali za problémovú. Ona s ňou však žiadne problémy nemá, majú spolu veľmi pekný vzťah. Pomáha v domácnosti, pomáha v starostlivosti o deti navrhovateľky, naučila sa variť. V škole si o dva stupne zlepšila prospech. Chodí do jazykovej školy, učí sa za kaderničku, ide si robiť autoškolu. Navrhovateľka je zamestnaná na polovičný úväzok ako kadernička jej príjem dosahuje cca 670,- eur v čistom. Nikdy nebola súdne trestaná ani priestupkovo postihnutá.

11. Otec zotrval na svojich vyjadreniach. V konaní 5P/50/2020, ktoré bezprostredne predchádzalo prejednaniu tejto veci a týkalo sa mal. R., D. sestry, uviedol k svojim príjmovým pomerom, že pred

nástupom na výkon trestu bol zamestnaný brigádne alebo na dohodu a jeho príjem dosahoval približnú výšku 500,- eur. Teraz žije zo sumy 120,- eur, ktoré mu každý mesiac posiela jeho rodina. Z tejto sumy platí na obe dcéry súhrnne na účet úradu práce sumu 50,- eur. Doposiaľ nebol vo výkone trestu pracovne zaradený, to by sa však malo v dohľadnej dobe zmeniť.

12. Samotná maloletá pri výsluchu uviedla, že jej je v rodine navrhovateľky veľmi dobre. Súhlasila s tým, aby sa táto stala jej zákonnou zástupkyňou. Na margo otcových obvinení z tohto, že nebýva v domácnosti navrhovateľky, ale s priateľom uviedla, že má priateľa a príležitostne u neho prespí, ale všetky veci má u navrhovateľky, v ktorej domácnosti sa aj trvalo zdržuje.

13. Svedkyňa C. T. pri výsluchu uviedla iba toľko, že počula od mal. R., ktorú má v osobnej starostlivosti, že D. má ísť bývať k svojmu priateľovi nevie však odkedy. Ona sama so D. kontakt neudržiava a informácie o nej má len od mal. R..

14. Podľa správy Centra pre medzinárodnú ochranu detí a mládeže, obsiahnutej v spise tun. súdu 9P/36/2020 vykonal rakúsky sociálny orgán v mieste bydliska navrhovateľky kontrolu, pri ktorej nezistil žiadne dôvody, pre ktoré by mal. D. nemohla byť v starostlivosti navrhovateľky. Jej zverenie navrhovateľke vyhodnotil kladne.

15. Zo správy kolízneho opatrovníka vyplýva, že mal. D. sa väčšinu času zdržiava v Rakúsku, čo je aj dôvod, pre ktorý úrad navrhol zrušiť súdom nariadený dohľad. V súčasnosti úrad s mal. D. udržiava kontakt najmä cez sociálne siete, prípadne osobne počas jej návštev na Slovensku. V starostlivosti navrhovateľky nezaznamenali žiadne nedostatky.

16. Zo správy Strednej odbornej školy, ktorú maloletá navštevuje vyplýva, že táto je žiačkou druhého ročníka v odbore kaderník - vizážista. Má individuálny plán. V škole dosahuje veľmi dobré výsledky. Na hodiny sa pripravuje. Nemá žiadne neospravedlnené hodiny. Navrhovateľka prejavuje o štúdium maloletej záujem, je v pravidelnom kontakte s triednou učiteľkou.

17. Podľa § 45 ods. 1 Zákona o rodine ak to vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, súd môže zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti. Osobou, ktorej možno maloleté dieťa takto zveriť, sa môže stať len fyzická osoba s trvalým pobytom na území Slovenskej republiky, ktorá má spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, osobné predpoklady, najmä zdravotné, osobnostné a morálne, a spôsobom svojho života a života osôb, ktoré s ňou žijú v domácnosti, zaručuje, že bude náhradnú osobnú starostlivosť vykonávať v záujme maloletého dieťaťa. Osobe, ktorá nezabezpečuje osobnú starostlivosť o svoje maloleté dieťa z dôvodu, že jej bolo zo starostlivosti odňaté rozhodnutím súdu, nemožno v čase trvania odňatia dieťaťa zveriť maloleté dieťa do náhradnej osobnej starostlivosti na čas trvania odňatia dieťaťa.

18. Podľa § 56 Zákona o rodine ak obaja rodičia maloletého dieťaťa zomreli, boli pozbavení výkonu rodičovských práv a povinností, bol pozastavený výkon ich rodičovských práv a povinností alebo nemajú spôsobilosť na právne úkony v plnom rozsahu, súd ustanoví maloletému dieťaťu poručníka, ktorý bude zabezpečovať jeho výchovu, zastupovať ho a spravovať jeho majetok. Poručník nie je povinný osobne sa starať o maloleté dieťa. Ak sa poručník o maloleté dieťa osobne stará, má nárok na príspevky podľa osobitného predpisu. Ak sa poručník o dieťa osobne nestará, dohliada na rozsah a spôsob starostlivosti, ktorá sa dieťaťu poskytuje.

19. Podľa § 57 ods. 1 a 3 Zákona o rodine ak sú rodičia maloletého dieťaťa nažive a ak to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa, súd ustanoví za poručníka predovšetkým toho, koho navrhli rodičia, ktorých výkon rodičovských práv a povinností bol pozastavený. Ak niet takej osoby, súd ustanoví za poručníka niekoho z príbuzných alebo blízkych osôb maloletého dieťaťa alebo jeho rodiny alebo inú fyzickú osobu. Ak nebolo možné ustanoviť za poručníka žiadnu fyzickú osobu, súd ustanoví za poručníka obec a v prípadoch maloletých detí bez sprievodu orgán sociálnoprávnej ochrany podľa osobitného predpisu.

20. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

21. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

22. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

23. Podľa § 37 ods. 2 písm. b., a ods. 7 a 8 Zákona o rodine § 37 ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené. Súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením. Súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel.

24. V prejednávanej veci súd na základe vykonaného dokazovania dospel k záveru, že je na mieste rozhodnúť o zmene v osobe poručníka mal. D.. Tejto bol poručník ustanovený potom, ako bol otcovi čoby jedinému zákonnému zástupcovi pozastavený výkon rodičovských práv (matka zomrela ešte v roku 2010). Funkciu poručníka vykonávala obec Čachtice, nakoľko sa pre neustále meniacu situáciu v rodine v tom čase nenašla vhodná fyzická osoba z okolia maloletej, pričom osobnú starostlivosť vykonávali formou náhradnej starostlivosti manželka Č.. Po smrti C. Č. nebola jeho manželka S. Č. schopná ani ochotná zabezpečiť ďalej starostlivosť obe mal. deti P.. Od 6/2020 sa táto nachádza v osobnej starostlivosti navrhovateľky, ktorá prejavila záujem o to, aby bola zároveň zákonnou zástupkyňou maloletej ako poručníka.

25. Povinnosťou poručníka nie je a priori zabezpečiť o dieťa osobnú starostlivosť. Pokiaľ ju však zabezpečuje, má jednak nárok na príspevky rovnako ako pestún a zároveň porovnateľný rozsah práv a povinností ako samotný rodič. Rozsah oprávnení a povinností poručníka starajúceho sa osobne o maloleté dieťa je v porovnaní s osobu vykonávajúcou náhradnú osobnú starostlivosť o dieťa širší a funkcia poručníka v takomto prípade obsiahla samotnú náhradnú osobnú starostlivosť. Preto je jej ďalšie trvanie v prípade mal. D. nadbytočné a ako také ho súd zrušil. Súd zároveň v rozsudku vymedzil práva a povinnosti novej poručníčky, pričom ponechal v platnosti bezo zmeny výrok IV rozhodnutia tunajšieho súdu 8P/25/2019-31 zo dňa 16.07.2019, v ktorom je definovaný rozsah majetku maloletej D.. Vykonaným dokazovaním dospel súd k záveru, že navrhovateľka spĺňa všetky zákonné predpoklady pre osobu poručníka maloletej a že jej ustanovenie do tejto funkcie je v najlepšom záujme maloletej. Samotná maloletá s uvedenou zmenou vyslovila súhlas pričom je podľa názoru súdu vzhľadom na svoj vek a rozumovú vyspelosť spôsobilá pochopiť jej obsah a dôsledky.

26. K nesúhlasu otca súd uvádza nasledovné. V prípade, že je maloletému dieťaťu ustanovený poručník, zákon o rodine považuje za najvhodnejšie riešenia, ak je takýmto poručníkom fyzická osoba z rodinného prípadne inak blízkeho okolia maloletého dieťaťa. Predpokladá sa že takáto osoba pozná samotné dieťa a jeho potreby najlepšie a je väčší predpoklad že výkon svojej funkcie bude vykonávať ku jeho prospechu. Iba ak takejto osoby niet, môže byť ako posledná možnosť ustanovená do funkcie poručníka obec, prípadne orgán sociálnoprávnej ochrany. V minulosti súd pristúpil k tomu, že za poručníka ustanovil obec Čachtice preto, že vzhľadom na dynamicky sa meniacu situáciu v rodine nenašiel pre tento účel vhodnú fyzickú osobu. Od smrti matky opakovane dochádzalo k zmenám v osobách zabezpečujúcich starostlivosť o D. a jej sestru. Zároveň v zmysle zákona o rodine platí, že by mal súd do funkcie poručníka ustanoviť predovšetkým toho, koho navrhnu rodičia avšak iba za predpokladu, že to nie je v rozpore so záujmom maloletého dieťaťa. V prejednávanej veci súd medzi stanoviskom otca a záujmom maloletej vyhodnotil výrazný rozpor. Otec v priebehu celého konania dával najavo veľmi silnú animozitu voči osobe mal. D., ktorú obviňuje zo svojho súčasného postavenia, a opakovane ju označuje za problémové dieťa, jeho nesúhlasné stanovisko so zmenou poručníka pritom podľa názoru súdu nemá žiadne reálne opodstatnenie. Slovenské ani rakúske orgány sociálno - právnej ochrany detí nezaznamenali v starostlivosti navrhovateľky žiadne nedostatky. D. v starostlivosti navrhovateľky

evidentne prospieva, jej životná situácia sa zastabilizovala. Otcom namietané skutočnosti, že maloletá nežije v domácnosti navrhovateľky, ale býva so svojim priateľom sa vykonaným dokazovaním nepotvrdili. Samotný otec s maloletou neudržiava kontakt, maloletá sa ho bojí a o kontakt s ním nestojí. Informácie, ktoré o nej otec má, sú sprostredkované z druhej prípadne až z tretej ruky a z tohto dôvodu sú skreslené. Navrhovateľka, ktorá osobne zabezpečuje starostlivosť o maloletú je preto nesporne lepším riešením ako verejný poručník v podobe obce. Zároveň je podstatné vziať do úvahy fakt, že maloletá sa prevažnú časť roka zdržiava v Rakúsku a na Slovensko chodí iba príležitostne. Preto by z praktického hľadiska bežnú starostlivosť o ňu sťažovala situácia, kedy by rozhodnutia, ktoré prináležia zákonnému zástupcovi musela naďalej robiť obec Čachtice. K otcovej námietke, že navrhovateľka je maloletej cudzou osobou súd iba záverom dodáva, že kedy sa otec voči maloletej nedopúšťal takého zavrhnutia hodného správania, za ktoré bol právoplatne odsúdený, nemuseli by starostlivosť o jeho dieťa zabezpečovať cudzie osoby, ktoré majú evidentne k maloletej srdečnejší a úprimnejší vzťah ako vlastný otec.

27. Stabilizácia rodinného prostredia mal. D. je zároveň dôvodom, pre ktorý súd pristúpil k zrušeniu dohľadu nad jej starostlivosťou. Podľa názoru súdu momentálne nie sú žiadne dôvody na to, aby tento dohľad musel pokračovať.

28. Keďže v zmysle zákona o rodine vyživovacia povinnosť medzi poručníkom a maloletým dieťaťom nevzniká, rozhodol súd aj o vyživovacej povinnosti otca. Ostatný krát bola vyživovacia povinnosť otca upravená rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 9P/8/2019-107 zo dňa 06.09.2019. Súd ponechal v platnosti výživné vo výške 40,- eur určenej uvedeným rozhodnutím, nakoľko nemal vykonaným dokazovaním preukázané žiadne dôvody na zmenu tohto rozhodnutia. Naďalej platí, že potreby maloletej sú oveľa vyššie ako určené výživné však aktuálne príjmové a majetkové pomery možnosti otca znemožňujú rozhodnúť o jeho zvýšení. Súd tak rozhodol iba o zmene platobného miesta a to tak, že otec je od vykonateľnosti tohto rozhodnutia povinný platiť výživné k rukám navrhovateľky - poručníčky maloletej D..

29. Týmto rozsudkom došlo k zrušeniu neodkladného opatrenia nariadeného uznesením tunajšieho súdu č.k. 9P/36/2020-49 zo dňa 11.08.2020.

30. O trovách konania súd rozhodol podľa ustanovenia § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie, ktoré je potrebné podať v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

Odvolanie nemôže podať účastník, ktorý sa tohto práva vzdal.

Odvolanie len proti odôvodneniu rozhodnutia nie je prípustné. Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak zákon na podanie nevyžaduje osobitné náležitosti, v podaní sa uvedie a) ktorému súdu je určené, b) kto ho robí, c) ktorej veci sa týka, d) čo sa ním sleduje a e) podpis. Podanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím dobrovoľne splnená, možno podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.